

Handläggare:
Susanna Höglund, tfn 08-508 29 758
Sara Feinberg, tfn 08-508 29 097

Till
Koncernstyrelsen

Avrapportering förtroenderisker inom koncernen Stockholms Stadshus AB

Koncernledningens förslag till beslut

Koncernstyrelsen beslutar följande.

Avrapporteringen om förtroenderisker inom koncernen Stockholms Stadshus AB godkänns.

Irene Svenonius
VD

Sammanfattning

Stockholms Stadshus AB har tillsammans med Deloitte under perioden 2010-2014 utfört en genomgång av förtroenderisker hos dotterbolagen i koncernen.

I detta sammanhang har en förtroenderisk definierats som risken att det uppstår en skillnad mellan intressenters förväntningar på ett etiskt beteende och organisationens faktiska beteende. En mer informell definition är risken att aktiviteter, som utförs av eller som relaterar till bolagen, medför att intressenter får en negativ bild av bolaget. Detta kan t.ex. ske genom publicitet i media.

Utgångspunkten för genomgången av förtroenderisker har varit intervjuer som genomförts med nyckelpersoner inom bolagens olika verksamhetsområden. Intervjuerna har utgått från ett antal övergripande riskområden, som Deloitte identifierat för varje bolag. Dessa presenteras i varje enskild bolagsrapport, vilka finns med som bilagor till detta ärende. Riskområdena presenteras i varje bolagsrapport som bilaga 1. Under intervjuerna har de riskområden som bedömts som mest väsentliga ur ett förtroendeperspektiv identifierats i samråd med bolagen. För dessa risker har sedan en analys genomförts av relevanta policyer och riktlinjer samt i förekommande fall genomgång av de kontrollaktiviteter, som hanterar den identifierade risken. De mest väsentliga förtroenderiskerna, inklusive relaterade styrdokument såsom policyer och riktlinjer samt tillhörande kontroller/aktiviteter redovisas i varje enskild bolagsrapport under avsnitt 3, i en

matris. Ingen vidare analys har utförts för de förtroenderisker, som bedömts som irrelevanta på grund av verksamhetens betingelser eller där exponeringen bedömts som låg.

Baserat på den utförda genomgången av bolagens verksamheter, är Deloitte, tillsammans med Stockholms Stadshus AB, bedömning att bolagen inte utsätter sig för några väsentliga förtroenderisker som inte kan hanteras av relevanta kontroller och aktiviteter. Deloitte lyfter dock fram, för varje bolag, ett antal förtroenderisker som är extra viktiga för bolagen att kontinuerligt bevaka och hantera samt förslag till hur bolagen kan arbeta vidare med dessa områden. Dessa presenteras under avsnitt 1 i respektive bolagsrapport. Exempel kan vara risk för bristande rutiner och uppföljning vid olika typer av beslut eller risk för bristande kontroll vid känslig data.

Ärendet

Stockholms Stadshus AB har tillsammans med Deloitte under perioden 2010-2014 utfört en genomgång av förtroenderisker hos dotterbolagen i koncernen. Detta ärende ska ge en sammanfattande bild av undersökningen.

Generella iakttagelser

Det finns två områden som koncernledningen, tillsammans med Deloitte, bedömt som generella förtroenderiskområden, där flertalet bolag har löpande utmaningar att hantera; Policyhantering och styrdokument samt Inköp och upphandling. Eftersom dessa områden kan anses vara relevanta för hela koncernen har koncernledningen för avsikt att studera dem vidare ur ett koncernövergripande perspektiv.

Policyhantering och styrdokument

Ett flertal av bolagen i genomgångarna har uttryckt utmaningar med att på ett effektivt sätt hantera den mängd styrdokument som dels verksamheten behöver och dels som förväntas att de förhåller sig till och beslutar om från olika instanser inom Stockholms stad.

Med ett stort antal styrdokument kan det bli svårare för bolagen och dess medarbetare att förstå vad som är tillämpligt och viktigt, såväl på bolagsnivå såväl om individnivå. Mängden styrdokument försvårar för bolagen att bedöma hur dessa på bästa sätt kan införas och användas i verksamheten. En effekt som har kunnat noteras vid förtroenderiskgenomgångarna är att de mindre bolagen har fler styrdokument än de större bolagen. Detta anses bero på att de mindre bolagen inte har samma resurser för att utvärdera och omarbeta den stora mängd övergripande styrdokument, som staden beslutat om, som de större bolagen.

Inköp och upphandling

De flesta bolag i genomgången har processer och rutiner för att på ett strukturerat sätt genomföra upphandlingar i enlighet med lagen om offentlig upphandling, LOU. Däremot har flertalet bolag uttryckt utmaningar med att på ett systematiskt sätt kunna följa upp genomförda inköp, exempelvis för att analysera avtalstrohet samt att säkerställa att inte tröskelnivåer för direktupphandling överskrids. Endast undantagsvis finns systemstöd som underlättar en systematisk uppföljning av genomförda beställningar/inköp, utan uppföljning sker ofta antingen ad-hoc eller med låg frekvens med hjälp av omfattande manuell hantering.

Exempel på förtroenderiskhantering

Nedan följer ett urval av aktiviteter och kontroller, som koncernledningen, tillsammans med Deloitte bedömt som relevanta att lyfta fram som exempel på hur bolag hanterat förtroenderiskrelaterade frågeställningar.

Policyhantering medarbetarnivå – Stockholm Parkering AB

Samtliga policyer för Stockholm Parkering AB kommuniceras systematiskt till medarbetare genom att de får en CD-skiva med samtliga policydokument. Medarbetarna får skriva under bekräftelse på att det tagit del av policydokumenten. Alla bekräftelser prickas av mot lista på anställda.

För övriga bolag inom koncernen kan policyhanteringen på medarbetarnivå utvecklas mer systematiskt. Detta kan uppnås genom att bolagen, likt Stockholm Parkering AB, upprättar rutiner för att systematiskt och löpande säkerställa att samtliga medarbetare tar del av och formellt bekräftar medvetenhet om och förståelse för de styrdokument som medarbetarna har att förhålla sig till.

Internkontroll – AB Stokab

AB Stokab har en egenutvecklad applikation för hantering av styrning och interna kontroller. Applikationen används för att dokumentera samtliga iakttagelser och rekommendationer, vilka sedan följs upp för att på ett effektivt sätt förbättra och upprätthålla styrningen och den interna kontrollen i bolaget. Bolaget har en utsedd medarbetare som ansvarar för att följa upp att åtgärdsplaner genomförs. Denna person är den enda som har behörighet att redigera och stänga åtgärder.

För övriga bolag inom koncernen kan uppföljningen av iakttagelser och rekommendationer rörande internkontroll utvecklas. Detta kan uppnås genom att likt Stokab upprätta processer och rutiner för att på ett organiserat sätt säkerställa att de iakttagelser och rekommendationer, som bolaget fått blir åtgärdade.

Inköp – Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Vid genomförande av direktupphandling inom SISAB krävs godkännande av närmaste chef, där motivering till direktupphandlingen och beställningsnummer ska framgå. Alla inköp kopplas till kategorier i beställningssystemet och systemet tillåter inte beställningar över fastställda gränsvärden. Beställningssystemet hindrar automatiskt inköp av volymer, som överskrider det som är avtalat. Det är upphandlingsavdelningen som hanterar systemet, sätter kategorier och tak. Medarbetare som inte direkt arbetar med upphandlingar får gå en utbildning som heter "God Beställare".

För övriga bolag inom koncernen kan styrningen och uppföljningen av genomförda beställningar/inköp utvecklas. Detta kan uppnås genom förbättrat systemstöd och ökade möjligheter att följa upp bland annat efterlevnad av avtal och tröskelvärden för direktupphandling.

Koncernledningens synpunkter och förslag

Genomgången av förtroenderisker har varit ett löpande arbete sedan 2010. Koncernledningen ser positivt på att undersökningen visar att bolagen inte utsätter sig för några väsentliga förtroenderisker som inte redan hanteras av bolagens interna kontroller och aktiviteter. Eftersom en förtroenderisk, i detta sammanhang, definieras som risken att det uppstår en skillnad mellan intressenters förväntningar på ett etiskt beteende och organisationens faktiska beteende, är detta en fråga som måste bevakas löpande. Intressenternas förväntningar och omvärldens krav förändras över tid, vilket gör att bolagen hela tiden behöver förhålla sig till och hålla sig uppdaterade med de rådande omständigheterna. Genom ett systematiskt arbete, med en välfungerande struktur att förhålla sig till, blir bolagens och kärnverksamhetens arbete enklare. Koncernledningen har, tillsammans med bland annat stadsledningskontoret, ett viktigt uppdrag för att underlätta för verksamheterna. Däribland antalet övergripande styrdokument för staden, som kontinuerligt behöver utvärderas och samordnas för att de ska ge avsedd effekt för verksamheterna.

För att underlätta bolagens arbete har Deloitte pekat på ett par exempel från bolagen, som övriga bolag kan dra nytta av för att arbeta vidare med förtroenderisker; systematisering av policyhantering på medarbetarnivå, organiserad av uppföljning av internkontroll samt systemstöd för av uppföljning av avtal och direktupphandlingar. Det finns även många andra goda exempel inom koncernen, vilka redogörs för i Deloitte's bolagsspecifika rapporter. Koncernledningen ser gärna att bolagen lär av varandras lösningar, utmaningar och utbyter erfarenheter.

De två områden, Policyhantering och styrdokument samt Inköp och upphandling, som bedömts som mest relevanta att lyfta fram ur ett koncernperspektiv kommer koncernledningen att titta vidare på, för se hur man kan underlätta och effektivisera hanteringen. Många systemstöd är under utredning inom såväl bolagskoncernen (VERA), såväl som kommunkoncernen (Sune, eDok). I dessa tekniska lösningar finns möjligheter att kunna hantera och säkra flera av de processer som Deloitte pekat på, bl.a. avtalsuppföljning. Koncernledningen följer dessa projekt nära och bolagen är representerade i olika grupper för att se till att behoven tillgodoses så långt som möjligt.

Bilagor (SEKRETESS)

1. SGA Fastigheter AB, december 2010
2. Stockholms Hamn AB, december 2010
3. Stockholm Vatten AB, mars 2011
4. AB Familjebostäder, maj 2011
5. AB Stokab, juli 2011
6. Stockholms Stads Parkering AB, juli 2011
7. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB, februari 2012
8. Stockholms Stadsteater AB, mars 2012
9. AB Svenska Bostäder, juni 2013
10. AB Stockholms hem, juni 2013
11. Micasa Fastigheter AB, december 2013

12. Skolfastigheter i Stockholm AB, december 2013
13. S:t Erik Markutveckling AB, december 2013
14. S:t Erik Livförsäkring AB, januari 2014
15. S:t Erik Försäkring AB, januari 2014
16. Stockholm Business Region AB, januari 2014